

PROSTAT KANSERİ 10

Bilimsel Komisyon

Prof. Dr. Çetin DİNÇEL
Prof. Dr. Hasan BAKIRTAŞ
Prof. Dr. Öner ODABAŞ
Doç. Dr. Ali Fuat ATMACA
Uzm. Dr. Ali KARAKOÇ

Prostat Kanseri ve Komplikasyonları

Prostat kanseri erkeklerde en yaygın görülen ikinci kanserdir ve yaş en önemli risk faktörüdür. Tanı konulan tüm vakaların yarısından fazlası 70 yaş üstü erkeklerdir. 50 yaş altı erkeklerde çok nadiren görülür.

Klinik Kalite Programında Prostat Kanseri ile ilgili Hedefler

- Prostat kanserli hasta takibinde en az olması gereken standart bakımı sağlamak
- Mortalite ve morbiditeyi azaltmak
- Komplikasyonları azaltmak
- Hasta yatışlarını azaltmak
- Maliyetleri azaltmak
- Hasta yaşam kalitesini artırmak
- Prostat kanserli hasta sayısını kontrol altında tutmak

Prostat Kanseri Standart ve İndikatörleri

Prostat kanseri hastalığı için toplam 2 standart ve 7 gösterge oluşturulmuştur. Standartlar klinik kalite açısından sağlık olgusunun takibinde ana hedefleri göstermektedirler. Standartların uygulanma düzeyini izleyebilmek amacı ile göstergeler belirlenmiştir. Göstergelerin takibinin tüm ülkede aynı dil ile yapılabilmesi ve iyileştirme faaliyetlerinin planlanabilmesi için her bir göstergeye yönelik hesaplama yöntemleri, veri kaynakları ve teknik notlar da hazırlanmıştır.

Hazırlanan standartlar ve göstergeler aşağıda sıralanmıştır:

PR.S1 Prostat kanseri tanısının doğru konulması için kanıta dayalı işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

PR. S1 Göstergeleri:

- ⇒ [PR.G1 Alt üriner sistem şikâyetleri ile gelen 50 - 80 yaş aralığındaki hastalarda PSA ölçümü yapılan hasta oranı](#)
- ⇒ [PR.G2 Total PSA değeri 2.5 ng/ml ve üzerinde olan 50 - 60 yaş aralığındaki hastalarda prostat biyopsisi yapılma oranı](#)
- ⇒ [PR.G3 Total PSA değeri 3.5 ng/ml ve üzerinde olan 60 - 70 yaş aralığındaki hastalarda prostat biyopsisi yapılma oranı](#)
- ⇒ [PR.G4 Total PSA değeri 5 ng/ml ve üzerinde olan 70 - 80 yaş aralığındaki hastalarda prostat biyopsisi yapılma oranı](#)

PR.S2

Etkin tedavi yöntemlerinin kullanılması ve komplikasyonların önlenmesi sağlanmalıdır.

PR.S2. Göstergeleri:

- ⇒ [PR.G6 Radyoterapi alan prostat kanseri tanılı hastalarda komplikasyon görülme oranı](#)
- ⇒ [PR.G7 Prostat kanserli hastalarda radikal prostatektomi sonrası komplikasyon görülme oranı](#)

PR.S3

Prostat kanserinde etkin takibin yapılması için doğru işlemler seçilmelidir.

PR.S3. Göstergeleri:

- ⇒ [PR.G5 Prostat kanseri tanısı alan hastalarda serbest PSA bakılma oranı](#)

Alt Üriner Sistem Şikâyetleri ile Gelen 50 - 80 Yaş Aralığındaki Hastalarda PSA Ölçümü Yapılan Hasta Oranı

Gösterge Kodu	PR.G1.UBK
Tanım	Alt üriner sistem şikâyetleri ile başvuran 50- 80 yaş aralığındaki hastalardan total PSA bakılma oranını yüzde olarak ifade etmektedir.
Standart	Prostat kanseri tanısının doğru konulması için kanıta dayalı işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.
Hesaplama Yöntemi	İlgili dönemde; (Paydadaki hastalar içerisinde total PSA ölçümü yapılan tekil hasta sayısı / Alt üriner sistem şikâyetleri ile gelen 50 - 80 yaş aralığındaki toplam tekil erkek hasta sayısı) X 100
Veri Kaynağı	Pay: * 903.220 Prostat spesifik antijen (PSA) 03 Mart 2020'de yayınlanan SUT kodları: * L106280 Prostat spesifik antijen (PSA)Total Payda: * N40 Benign prostat hiperplazisi * N41 Prostatın enflamatuvar hastalıkları * N41.0 Akut prostatit * N41.1 Kronik prostatit * N41.8 Prostatın diğer enflamatuvar hastalıkları * N41.9 Prostatın enflamatuvar hastalığı, tanımlanmamış * N42.8 Prostatın diğer tanımlanmış bozuklukları * N42.9 Prostat bozukluğu, tanımlanmamış
Hedef Değer	≥ %95

Hedef Grup	50 - 80 yaş aralığındaki erkek hastalar
Hariç Tutulacaklar	Son 6 ay içinde Prostat kanseri tanısı (C61 Prostat malign neoplazmı ICD 10 kodu) almış olan hastalar
Teknik Notlar	Pay: Paydadaki hastalar içerisinde aynı başvuruda aynı SYS kodu ile total PSA SUT kodunu alan tekil hasta sayısı Payda: Ölçüm yapılan ilgili dönemde alt üriner sistem şikâyetleri ile ilgili belirlenen ICD 10 tanı kodlarından herhangi birini ana tanı olarak alan 50 - 80 yaş aralığındaki toplam tekil erkek hasta sayısı
Veri Analiz Periyodu	6 aylık, yıllık
Sorumlular	SHGM SKAÇHDB, İl Klinik Kalite Birimi Klinik Kalite İyileştirme Komitesi

Total PSA Değeri 2.5 ng/ml ve Üzerinde Olan 50 - 60 Yaş Aralığındaki Hastalarda Prostat Biyopsisi Yapılma Oranı

Gösterge Kodu	PR.G2.UBK
Tanım	Biyopsi işlemi öncesinde son 1 yıl içinde en az iki total PSA değeri ölçüm sonucu 2.5 ng/ml ve üzerinde olan 50 - 60 yaş aralığındaki hastalarda prostat biyopsisi yapılma oranını yüzde olarak ifade etmektedir.
Standart	Prostat kanser tanısının doğru konulması için kanıta dayalı işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.
Hesaplama Yöntemi	İlgili dönemde; (Paydadaki hastalar içerisinde prostat biyopsisi yapılan tekil hasta sayısı/ Biyopsi işlemi öncesinde son 1 yıl içinde en az iki total PSA değeri ölçüm sonucu 2.5 ng/ml ve üzerinde olan 50 - 60 Yaş arası tekil hasta sayısı) X 100
Veri Kaynağı	Pay: * 621.330 Prostat iğne biyopsisi, ultrason kılavuzluğunda, çoklu Payda: * 903.220 Prostat spesifik antijen (PSA) 03 Mart 2020'de yayınlanan SUT kodları: * L106280 Prostat spesifik antijen (PSA)Total
Hedef Değer	≥ %95
Hedef Grup	50 - 60 yaş arası erkek hastalar
Hariç Tutulacaklar	Son 1 yıl içinde Prostat kanseri tanısı (C61 Prostat malign neoplazmi ICD 10 kodu) almış olan hastalar

Teknik Notlar	Pay: Paydadaki hastalar içerisinde prostat biyopsisi SUT kodunu alan tekil hasta sayısı
	Payda: Ölçüm yapılan ilgili dönemde biyopsi işlemi öncesinde başvuru tarihinden önceki son 6 ay içinde total PSA SUT kodu ile yapılan en az iki ölçüm sonucu 2.5 ng/ml ve üzerinde olan 50 - 60 Yaş arası tekil hasta sayısı
	Ölçüm basamakları <ol style="list-style-type: none">Ölçüm döneminde total PSA düzeyi 2,5 ng/ml üzerinde çıkan 50-60 yaş arası erkek hasta başvuruları çekilir.Bu hastalar başvuru tarihinden geriye doğru 1 yıl taranır. Bu hastalar içinden son 1 yıl içinde başka bir total PSA düzeyi 2,5 ng/ml üzerinde bulunmuş olan hastalar çekilir. Bu sayı paydayı oluşturur.Paydadaki hastalar birinci ölçüm basamağındaki başvuru tarihinden itibaren 30 gün ileriye doğru izlenir. Bu süre içerisinde prostat biyopsisi SUT kodunu alan hasta sayısı çekilir. Bu sayı payı oluşturur.
Veri Analiz Periyodu	6 aylık, yıllık
Sorumlular	SHGM SKAÇHDB, İl Klinik Kalite Birimi Klinik Kalite İyileştirme Komitesi

Total PSA Değeri 3,5 ng/ml ve Üzerinde Olan 60 - 70 Yaş Aralığındaki Hastalarda Prostat Biyopsisi Yapılma Oranı

Gösterge Kodu	PR.G3.UBK
Tanım	Biyopsi işlemi öncesinde en az iki total PSA değeri ölçüm sonucu 3,5 ng/ml ve üzerinde olan 60 - 70 yaş aralığındaki hastalarda prostat biyopsisi yapılma oranını yüzde olarak ifade etmektedir.
Standart	Prostat kanser tanısının doğru konulması için kanıta dayalı işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.
Hesaplama Yöntemi	İlgili dönemde; (Paydadaki hastalar içerisinde prostat biyopsisi yapılan tekil hasta sayısı/ Biyopsi işlemi öncesinde en az iki total PSA değeri ölçüm sonucu 3,5 ng/ml ve üzerinde olan 60 - 70 yaş arası tekil hasta sayısı) X 100
Veri Kaynağı	Pay: * 621.330 Prostat iğne biyopsisi, ultrason kılavuzluğunda, çoklu Payda: * 903.220 Prostat spesifik antijen (PSA) 03 Mart 2020'de yayınlanan SUT kodları: * L106280 Prostat spesifik antijen (PSA)Total
Hedef Değer	≥ %80
Hedef Grup	60 - 70 yaş arası erkek hastalar
Hariç Tutulacaklar	Son 1 yıl içinde Prostat kanseri tanısı (C61 Prostat malign neoplazmı ICD 10 kodu) almış olan hastalar

Teknik Notlar	Pay: Paydadaki hastalar içerisinde prostat biyopsisi SUT kodunu alan tekil hasta sayısı
	Payda: Ölçüm yapılan ilgili dönemde biyopsi işlemi öncesinde total PSA SUT kodu ile yapılan en az iki ölçüm sonucu 3,5 ng/ml ve üzerinde olan 60 - 70 yaş arası tekil hasta sayısı
	Ölçüm basamakları 1. Ölçüm döneminde total PSA düzeyi 3,5 ng/ml üzerinde çıkan 60-70 yaş arası erkek hasta başvuruları çekilir. 2. Bu hastalar başvuru tarihinden geriye doğru 1 yıl taranır. Bu hastalar içinden son 1 yıl içinde başka bir total PSA düzeyi 3,5 ng/ml üzerinde bulunmuş olan hastalar çekilir. Bu sayı paydayı oluşturur. 3. Paydadaki hastalar birinci ölçüm basamağındaki başvuru tarihinden itibaren 30 gün ileriye doğru izlenir. Bu süre içerisinde prostat biyopsisi SUT kodunu alan hasta sayısı çekilir. Bu sayı payı oluşturur.
Veri Analiz Periyodu	6 aylık, yıllık
Sorumlular	SHGM SKAÇHDB, İl Klinik Kalite Birimi Klinik Kalite İyileştirme Komitesi

Total PSA Değeri 5 ng/ml ve Üzerinde Olan 70 - 80 Yaş Aralığındaki Hastalarda Prostat Biyopsisi Yapılma Oranı

Gösterge Kodu	PR.G4.UBK
Tanım	Biyopsi işlemi öncesinde en az iki total PSA değeri ölçüm sonucu 5ng/ml ve üzerinde olan 70 - 80 yaş aralığındaki hastalarda prostat biyopsisi yapılma oranını yüzde olarak ifade etmektedir.
Standart	Prostat kanser tanısının doğru konulması için kanıta dayalı işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.
Hesaplama Yöntemi	İlgili dönemde; (Paydadaki hastalar içerisinde prostat biyopsisi yapılan tekil hasta sayısı/ Biyopsi işlemi öncesinde en az iki total PSA değeri ölçüm sonucu 5 ng/ml ve üzerinde olan 70-80 yaş arası tekil hasta sayısı) X 100
Veri Kaynağı	Pay: * 621.330 Prostat iğne biyopsisi, ultrason kılavuzluğunda, çoklu Payda: * 903.220 Prostat spesifik antijen (PSA) 03 Mart 2020'de yayınlanan SUT kodları: * L106280 Prostat spesifik antijen (PSA)Total
Hedef Değer	≥ %80
Hedef Grup	70 - 80 yaş arası erkek hastalar
Hariç Tutulacaklar	Son 1 yıl içinde Prostat kanseri tanısı (C61 Prostat malign neoplazmı ICD 10 kodu) almış olan hastalar

Teknik Notlar	Pay: Paydadaki hastalar içerisinde prostat biyopsisi SUT kodunu alan tekil hasta sayısı
	Payda: Ölçüm yapılan ilgili dönemde biyopsi işlemi öncesinde total PSA SUT kodu ile yapılan en az iki ölçüm sonucu 5 ng/ml ve üzerinde olan 70-80 yaş arası tekil hasta sayısı
	Ölçüm basamakları 1. Ölçüm döneminde total PSA düzeyi 5 ng/ml üzerinde çıkan 70-80 yaş arası erkek hasta başvuruları çekilir. 2. Bu hastalar başvuru tarihinden geriye doğru 1 yıl taranır. Bu hastalar içinden son 1 yıl içinde başka bir total PSA düzeyi 5 ng/ml üzerinde bulunmuş olan hastalar çekilir. Bu sayı paydayı oluşturur. 3. Paydadaki hastalar birinci ölçüm basamağındaki başvuru tarihinden itibaren 30 gün ileriye doğru izlenir. Bu süre içerisinde prostat biyopsisi SUT kodunu alan hasta sayısı çekilir. Bu sayı payı oluşturur.
Veri Analiz Periyodu	6 aylık, yıllık
Sorumlular	SHGM SKAÇHDB, İl Klinik Kalite Birimi Klinik Kalite İyileştirme Komitesi

Prostat Kanseri Tanısı Alan Hastalarda Serbest PSA Bakılma Oranı

Gösterge Kodu	PR.G5.UBK
Tanım	Prostat kanseri tanısı alan hastalarda Serbest PSA bakılma oranını yüzde olarak ifade etmektedir.
Standart	Prostat kanserinde etkin takibin yapılması için doğru işlemler seçilmelidir.
Hesaplama Yöntemi	İlgili dönemde; (Paydadaki hastalar içinde Serbest PSA bakılan tekil hasta sayısı/Prostat kanseri tanısı alan toplam tekil hasta sayısı) X 100
Veri Kaynağı	Pay: * 903.280 PSA (Serbest) 03 Mart 2020'de yayınlanan SUT kodları: * L106270 Prostat spesifik antijen (PSA)Serbest Payda: * C61 Prostat malign neoplazmı
Hedef Değer	≤ %0.5
Hedef Grup	18 yaş ve üstü erkek hastalar
Hariç Tutulacaklar	İlk kez Prostat kanseri tanısı aldığı SYS takibinde serbest PSA tetkiki yapılan hastalar hariç tutulmalıdır.

Teknik Notlar	Pay: Paydadaki hastalar içerisinde Serbest PSA SUT kodunu alan tekil hasta sayısı
	Payda: Ölçüm yapılan ilgili dönemde prostat kanseri ICD 10 tanı kodunu ana veya ek tanı olarak alan toplam tekil hasta sayısı
	Ölçüm basamakları: 1. Ölçüm yapılan ilgili dönemde prostat kanseri ICD 10 tanı kodunu ana veya ek tanı olarak alan toplam tekil hasta sayısı çekilir. 2. Bu hastalar daha önce Prostat kanseri tanısı varlığı açısından geriye doğru taranır. İlk kez prostat kanseri tanısı alan hastaların dönem içindeki ilk prostat kanseri tanısı aldıkları başvuru paya ve paydaya dahil edilmez.
	Veri Analiz Periyodu 6 aylık, yıllık
Sorumlular	SHGM SKAÇHDB, İl Klinik Kalite Birimi Klinik Kalite İyileştirme Komitesi

Radyoterapi Alan Prostat Kanseri Tanılı Hastalarda Komplikasyon Görülme Oranı

Gösterge Kodu	PR.G6.UBK
Tanım	Radyoterapi alan prostat kanseri tanılı hastalarda radyoterapi sonrası 6 ay içinde komplikasyon görülme oranını yüzde olarak ifade etmektedir.
Standart	Etkin tedavi yöntemlerinin kullanılması ve komplikasyonların önlenmesi sağlanmalıdır.
Hesaplama Yöntemi	İlgili dönemde; [Paydadaki hastalarda radyoterapi sonrası 6 ay içinde komplikasyon gelişen tekil hasta sayısı / Prostat kanseri tanısı ile radyoterapi alan tekil hasta sayısı] X 100
Veri Kaynağı	Pay: * N30.4 Radyasyon sistiti * N39.4 Üriner inkontinanslar tanımlanmış, diğer * R15 Fekal inkontinans * R32 Üriner inkontinans, tanımlanmamış * K62.7 Radyasyon proktiti * Q64.3 Üretra ve mesane boynunun diğer atrezi ve stenozu * N48.4 Organik kaynaklı impotans Payda: * 800.040 30 tedavi gününden uzun süreli tedaviler * 800.110 IMRT veya Tomoterapi uygulamalarında eksternal radyoterapi tasarımı * 800.160 IMRT veya Tomoterapi uygulamalarında Radyoterapi planlama * 800.220 IMRT veya Tomoterapi uygulamalarında eksternal radyoterapi doz hesapları

Veri Kaynağı

- * 800.320 Digital
 - * 800.440 Lineer akseleratör radyoterapi ile IMRT veya Tomoterapi uygulamaları, her bir seans
- ilaveten*
- * C61 Prostat malign neoplazmı

Hedef Değer

≤ %30

Hedef Grup

18 yaş ve üstü erkek hastalar

Hariç Tutulacaklar

Teknik Notlar

Pay:

Paydadaki hastalar içerisinde ilk radyoterapi SUT kodunu aldığı tarihten itibaren 6 ay içinde veri kaynağında yer alan komplikasyon ICD 10 tanı kodlarından herhangi birini **ana veya ek tanı** olarak alan tekil hasta sayısı

Örnek: 15 Ocak tarihinde ilk radyoterapi SUT kodunu almış hastalar 15 Temmuz tarihine kadar izlenecektir.

Payda:

Ölçüm yapılan ilgili dönemde prostat kanseri ICD 10 tanı kodunu **ana tanı** olarak alan ve radyoterapi SUT kodlarından herhangi birini alan tekil hasta sayısı

(Radyoterapi SUT kodlarından herhangi birini alan hastaların geriye dönük Radyasyon Onkolojisi polikliniği ilk başvurusunda prostat kanseri **ana tanı** kodunu almış olması gerekir.)

Radyasyon Onkolojisi Klinik Kodu: 177

Veri Analiz Periyodu

6 aylık, yıllık

Sorumlular

SHGM SKAÇHDB, İl Klinik Kalite Birimi Klinik Kalite İyileştirme Komitesi

Prostat Kanserli Hastalarda Radikal Prostatektomi Sonrası Komplikasyon Görülme Oranı

Gösterge Kodu	PR.G7.UBK
Tanım	Prostat kanserli hastalarda radikal prostatektomi sonrası 6 ay içinde komplikasyon görülme oranını yüzde olarak ifade etmektedir.
Standart	Etkin tedavi yöntemlerinin kullanılması ve komplikasyonların önlenmesi sağlanmalıdır.
Hesaplama Yöntemi	İlgili dönemde; (Paydadaki hastalar içinde radikal prostatektomi sonrası 6 ay içinde komplikasyon gelişen tekil hasta sayısı/ Radikal prostatektomi yapılan toplam tekil hasta sayısı) X 100
Veri Kaynağı	Pay: * N39.3 Stres inkontinans * N39.4 Üriner inkontinanslar tanımlanmış, diğer * R32 Üriner inkontinans, tanımlanmamış * N48.4 Organik kaynaklı impotans * Q64.3 Üretra ve mesane boynunun diğer atrezi ve stenozu Payda: * 621.410 Prostatektomi, radikal
Hedef Değer	≤ %20
Hedef Grup	18 yaş ve üstü erkek hastalar
Hariç Tutulacaklar	
Teknik Notlar	Pay: Paydadaki hastalar içerisinde radikal prostatektomi sonrası 6 ay içinde veri kaynağında yer alan ICD 10 tanı kodlarından herhangi birini ana veya ek tanı olarak alan tekil hasta sayısı Payda: Ölçüm yapılan ilgili dönemde radikal prostatektomi SUT kodunu alan toplam tekil hasta sayısı
Veri Analiz Periyodu	6 aylık, yıllık
Sorumlular	SHGM SKAÇHDB, İl Klinik Kalite Birimi Klinik Kalite İyileştirme Komitesi